(1) Caruana,Fabiano − Carlsen,Magnus [B31]

Dünya Sampiyonlugu Maçi (1), 09.11.2018
[Selbes,Tarik]

1.e4 c5 [Carlsen'den unvan maçı için cesur bir tercih! Son zamanlarda analiz motorlarının iyice güçlenmesiyle unvan maçı düzeyinde seyrek rastlanan bir açılış haline geldiğini söyleyebiliriz Sicilya Savunması'nın. Unvan maçlarının ilk oyununda bazen rakiplerinin maç esnasındaki hazırlıklarını zorlaştırmak maksadıyla oyuncular esas tercih edecekleri açılışlar yerine farklı bir açılış tercih edebilirler. Elbette şampiyonun açılış stratejisinin nasıl olacağı hakkında söylenecek her şey bir spekülasyondan ibaret.]

[1...e5 herhalde Caruana'nın beklediği hamleydi.]

2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 [Rossolimo Varyantı son zamanlarda ana varyant haline geldi. Beyazın yapısal bir üstünlükle oynamaya çalıştığı ve çok fazla analiz edilmiş Sveshnikov Varyantı'ndan kaçındığı bu hamle ilginç bir stratejik mücadeleye yol açıyor.]

[3.d4 sonrası Carlsen'in hangi varyanta gireceğini görmek ilginç olurdu.]

3...g6 [3...e6 Anand,V (2791)−Gelfand,B (2727) World−ch Anand−Gelfand +1-1=10 2012 (10) 1/2-1/2 hatırlanılacağı üzere Anand−Gelfand 2012 Unvan Maçı'nda İsrailli satranççı tarafından tercih edilmişti.]

4.♗xc6 [Beyaz filini bir an önce değişerek piyon yapısını belirliyor.]

4...dxc6 5.d3 ♗g7 6.h3 ♘f6 7.♘c3 ♘d7 [7...b6 8.♗e3 e5 9.0-0 0-0 10.a3 ♕e7 11.♕b1 ♘h5 12.b4 f5 13.bxc5 f4 14.♗d2 bxc5 15.♕b3+ ♗e6 16.♕a4 ♖ac8 17.♕a5 g5 18.♘a4 g4 19.hxg4 ♗xg4 20.♕xc5 ♕f6 21.♘h2 f3 22.♘xg4 ♕g6 23.♕e7 fxg2 24.♖fb1 ♕xg4 25.♕g5 ♕e2 26.♕e3 ♕g4 27.♕g5 ♕xg5 28.♗xg5 ♘f4 29.♗xf4 exf4 30.♔xg2 f3+ 31.♔f1 ♖f4 32.c3 ♖d8 33.d4 ♗h6 34.♔e1 ♖xe4+ 35.♔d1 c5 36.♔c2 cxd4 37.♔d3 ♖e2 38.c4 ♖xf2 39.♖d1 ♖e2 0-1 (39) Caruana,F (2820)−Carlsen,M (2862) Wijk aan Zee 2015; 7...0-0 8.♗e3 b6 9.♕d2 e5 10.♗h6 ♕d6 11.♗xg7 ♔xg7 12.a4 ♘e8 13.♘h2 ♘c7 14.♘g4 f6 15.f3 ♘e6 16.h4 ♘d4 17.h5 g5 18.♘e3 ♗e6 19.♘e2 ♔h8 20.♘g3 ♖ad8 21.♔f2 ♕e7 22.♕d1 c4 23.dxc4 f5 24.exf5 ♘xf5 25.♘gxf5 ♗xf5 26.♕e2 g4 27.♔g1 gxf3 28.♕xf3 ♗xc2 29.♕g3 ♗d3 30.♖h4 ♖d4 31.♖g4 ♖xg4 32.♘xg4 e4 33.♕e5+ ♕xe5 34.♘xe5 ♔g7 35.♖d1 ♖d8 36.♘xc6 ♖e8 37.♔f2 e3+ 38.♔e1 ♗xc4 39.♖d4 ♗f7 40.g4 a5 41.b4 axb4 42.♖xb4 ♗e6 43.g5 ♗f7 44.h6+ ♔g6 45.♖b5 ♗a2 46.♖e5 ♖xe5 47.♘xe5+ ♔xg5 48.♘d7 ♗b3 49.♘xb6 ♗xa4 50.♘xa4 ♔xh6 51.♘c3 e2 52.♘xe2 ♔g5 53.♘g3 h5 54.♘xh5 1/2-1/2 (54) Anand,V (2768)−Carlsen,M (2842) Saint Louis 2018]

8.♗e3 e5 9.0-0 b6 [Carlsen'den az rastlanan bir hamle.]

[9...♕e7 bu konumdaki ana hamle 10.♕d2 h6 11.♘h2 ♘f8 12.♘e2 ♘e6 13.a3 ♘d4 14.b4 ♗e6 15.bxc5 ♕xc5 16.♗xd4 exd4 17.♕b4 b6 18.♘f3 0-0-0 19.♕xc5 bxc5 20.♘f4 ♗d7 21.e5 ♖he8 22.♖fe1 g5 23.e6 fxe6 24.♘h5 ♗h8 25.♘e5 ♔c7 26.♘g3 ♗xe5 27.♖xe5 ♔d6 28.♖e2 c4 29.dxc4 e5 30.♖ae1 ♖e7 31.f3 c5 32.♖b1 ♔c6 33.♖b5 a6 34.♖b3 ♖ee8 35.♖e1 ♖b8 36.♖xb8 ♖xb8 37.♖xe5 ♖e8 38.♖xe8 ♗xe8 39.♘e4 ♗f7 40.♘d2 ♗g6 41.♘e4 ♗f7 42.♘d2 ♔b6 43.♔f2 ♔a5 44.♘b3+ ♔a4 45.♘xc5+ ♔xa3 46.♘xa6 ♗xc4 47.♘c5 ♔b2 48.f4 ♔xc2 49.fxg5 hxg5 50.♔f3 ♔c3 51.♘e4+ ♔c2 52.♘c5 ♗d5+ 53.♔g4 ♔c3 54.♔xg5 ♗c6 55.♔f4 ♔c4 56.♘e6 d3 57.♔e3 ♔c3 58.♘f4 d2 1/2-1/2 (58) Svidler,P (2733)−Kasparov,G (2817) Moscow 2004]

10.♘h2 [Caruana f4 sürüşünü gerçekleştirmek istiyor. c2-d3-e4 piyon zinciri elbette buna işaret etse de göreceğimiz gibi bu sürüş siyaha da şanslar tanıyor.]

[10.a3 Konumdaki diğer piyon sürüşü fikri b4'ü gerçekleştirmek fikriyle 10...♘f8 *(10...♕e7* ile b4'ü engellemek belki de daha iyi*)* 11.b4]

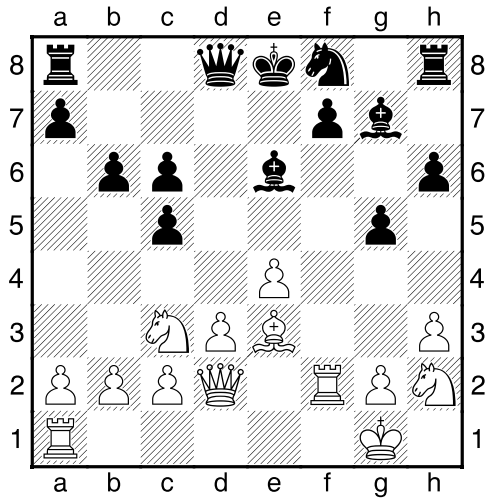
10...♘f8 11.f4 exf4 12.♖xf4 ♗e6 13.♖f2 h6! [Carlsen'den harika bir hamle. Ardında yatan fikri birazdan

göreceğiz]

14.♕d2?! [Caruana, siyahın fikrini yeterince iyi değerlendiremiyor.]

[14.♘f3 çok daha iyi olurdu. Eğer şimdi 14...g5?! oynanırsa 15.d4 mümkün]

14...g5! [

Siyah at g6'dan oyuna girecek ve bir anda Ac3, Fe3, Vd2 yanlış konumlanmış hale geliyor. Elbette böyle bir hamle oynarken beyazın zayıflayan f5-h5 karelerinden yarar sağlayamacağından emin olmak gerekiyor.]

15.♖af1 [15.♘e2 Ag3 fikriyle. Fikir olarak doğru ancak yeterli kompansasyon olup olmadığı derin bir analize muhtaç. Yine de oyunda oluşacak konumlara göre beyaz için oynaması çok daha eğlenceli görünüyor. 15...♗xb2 *(15...♕d6* daha güvenli gibi *16.c3 ♘g6 17.d4 0-0)* 16.♖af1 ♗e5 17.♘f3 ♗c7 18.d4 ilginç bir piyon fedası olurdu 18...cxd4 19.♘exd4]

15...♕d6 [Hem uzun roku hazırlıyor hem de önemli çaprazı ele geçiriyor.]

16.♘g4 [Burada Beyaz için hamle düşünürken benim de aklımdan ilk geçen hamle buydu ancak uzun roka karşı kanattan bir piyon sürüşü yapmak daha doğru görünüyor. Atın g4'ten gideceği iyi bir yer yok ve göreceğimiz gibi h5'te de oyun dışı kalacak.]

[16.a4 0-0-0 17.a5 ♔b7 sonrası elbette Siyahın bir problemi yok ama yine de bu piyonu a5'e kadar sürmek Beyaz için yararlı görünüyor.]

16...0-0-0 17.♘f6 ♘d7 18.♘h5 [18.♘xd7 ♖xd7 ve sonrasında Fe5 ile Beyazın karşı oyununun olmadığı ve siyahın yavaş yavaş tehlikeli bir atak hazırlayacağı bir konuma ulaşırdık.]

18...♗e5∓ [Fil h5'teki atı tamamen domine ediyor.]

19.g4! [Konumu kapalı tutmaya çalışmak Beyazın tek şansı.]

19...f6! [h5'i almadan blokajı kaldırmak zor görünüyor. Carlsen'den doğru tercih.]

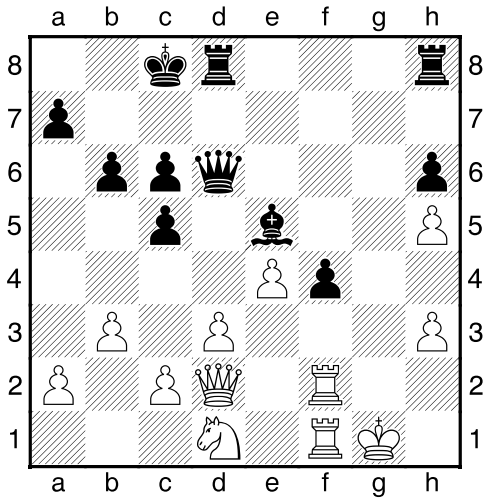
20.b3 ♗f7 21.♘d1 [21.♘g7?? ♗xc3 22.♕xc3 ♕g3+-+ Carlsen'in bu şekilde oynamasını sağlayan taktik fikir]

21...♘f8 [Harika bir fikir. Siyah basitçe atını daha iyi bir kareye getiriyor ve piyonla ilgilenmiyor.]

[21...♖dg8!? ilginç görünüyor]

22.♘xf6 ♘e6 23.♘h5 [23.♘d7 bilgisayarın tercihi 23...♗f4 24.♘f6 ♗g3 25.♖f3 ♗g6 ve oyun siyahın inisiyatifinde devam ediyor]

23...♗xh5 24.gxh5 ♘f4 25.♗xf4 gxf4 [

Hafif taşlar arasındaki fark, şah güvenliği konumu siyah için daha iyi kılan unsurlar. Bu konumda tehlikeli görünse de kalite fedası doğru olurdu zira d1'deki at açılacak e3 veya f2 karesinden g4'e gelecek. Caruana materyal olarak dengeyi bozmak istemiyor ama bazen bu çok daha riskli bir yaklaşım olabiliyor.]

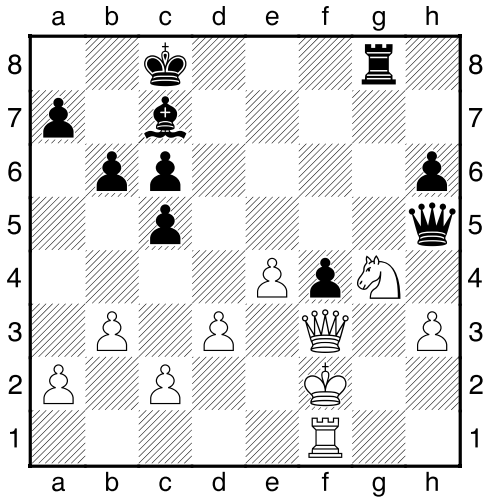
26.♖g2?! [26.♖xf4! ve bilgisayar eşit veriyor 26...♗xf4 27.♕xf4 ♖hg8+ 28.♔h2=]

26...♖hg8 27.♕e2 [27.♖g4 çok daha iyi beraberlik şansları veriyor. 27...♖xg4+ 28.hxg4 ♖g8 29.♕g2 ♕d4+ 30.♔h1 ve beyaz her şeyi tutuyor gibi. Gerçi siyah vezir kanadında oynamayı deneyebilir. 30...a5 31.a4 b5]

27...♖xg2+ 28.♕xg2 ♕e6 29.♘f2 ♖g8 30.♘g4 ♕e8 [h−piyonunun kendisinden ziyade h6 piyonunun h5'e gelerek atı kovabilecek olması daha önemli]

31.♕f3 ♕xh5 32.♔f2 [Şah g−hattından kaçıyor]

32...♗c7

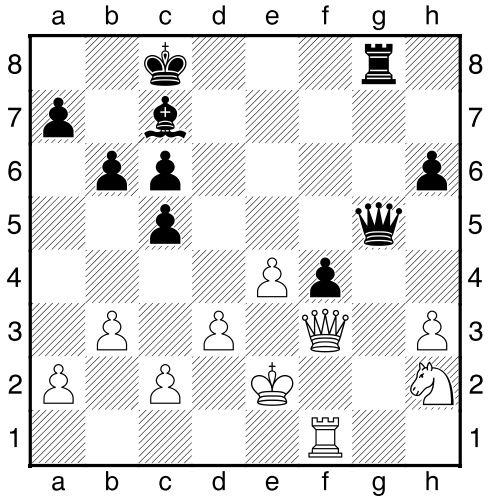

Kritik bir an]

33.♔e2? [33.♖g1 Oyunu izlerken bu hamleyi bekliyordum ama çok güzel bir şekilde siyah kazanıyor: 33...c4!! 34.bxc4 ♕a5 h5, Vxa2, Vd2 birçok tehditle; 33.e5! en iyi şans 33...♔b7 34.♘f6 ♕h4+ 35.♔e2 ♖g3 36.♕xf4 ♕xf4 37.♖xf4 ♗xe5 38.♖f5 ♗xf6 39.♖xf6 ♖xh3 40.♖f7+ ♔b8 41.♔d2 ve bu oyunsonu berabere]

33...♕g5!-+ [Basitçe h5 ve sonrasında ağır taşlarla içeri dalma tehdidiyle. Artık oyun siyah için kazanç]

34.♘h2 [

]

34...h5?! [Oyunun en anlaşılmaz anı denebilir 34...♕e5 Birçok amatörün oynayacağı bir hamle olurdu. Siyah vezir c3 veya b2'ye girerken siyah kale de g3'e gelecek ve oyunun bitmesi an meselesi 35.♘g4 ♕c3 36.♔d1 h5]

35.♖f2 ♕g1 36.♘f1 h4? [36...♕g7! ile zayıf siyah kareler c3 veya b2'ye gelme fikri halen çok iyiydi. 37.♕xh5 *(37.♔d2 b5)* 37...♕c3 38.♔d1 ♖g1-+]

37.♔d2? [37.e5! çok ilginç bir olanak 37...♖g5 38.♔d2 ve e5 nasıl alınırsa alınsın beyazın yeterli karşı oyunu mevcut 38...♖xe5 *(38...♗xe5 39.♕xc6+)* 39.♖g2]

37...♔b7 38.c3 ♗e5 [e−piyonunu bloke eden ve fili oyuna sokan mantıklı bir hamle]

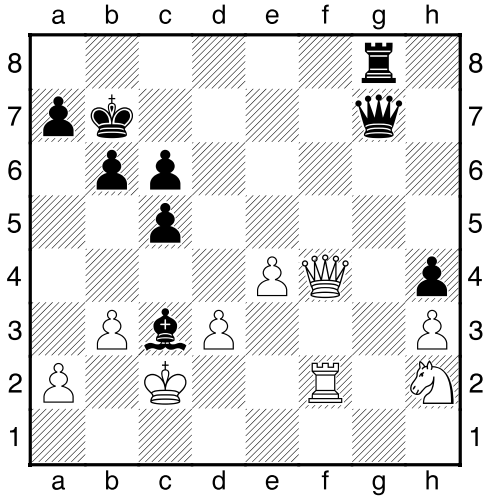
[38...♖g3! ise hemen kazanıyordu 39.♘xg3 hxg3 40.♖e2 *(40.♖g2 ♕b1-+)* 40...♗e5-+]

39.♔c2 ♕g7? [Yine kaçan bir fırsat daha]

[39...b5! ve sonrasında b4 ile file d4 karesini açma fikri kazanç gibi görünüyor.]

40.♘h2 ♗xc3? [40...♕g1! ile önceki konuma geri dönmek gerekiyordu 41.♘f1 b5]

41.♕xf4∓ [

Artık siyahın üstünlüğü çok azaldı ve oyunsonunda rakibinden iyi oynayarak kazanmaya çalışacak fakat Caruana'nın da göstereceği gibi bu final beraberliğe çok yakın.]

41...♗d4 42.♕f7+ ♔a6 43.♕xg7 ♖xg7 44.♖e2 ♖g3 45.♘g4 [Bir dizi hemen hemen zorunlu hamleden sonra e−piyonu ilerlemeye hazır]

45...♖xh3 [45...♔b7 46.e5 ♔c7 47.e6 ♔d8 48.♘h6 ♖f3 49.♖e4=]

46.e5 [e ve h piyonlarının değişileceği belli oldu ki bu da tam olarak Beyazın beraberlik için ihtiyacı olan şey]

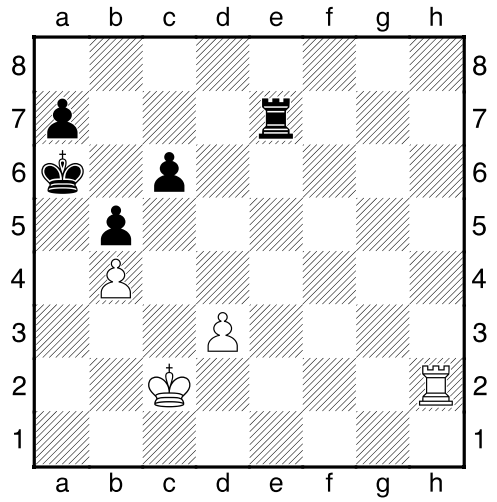
46...♖f3 47.e6 ♖f8 48.e7 ♖e8 49.♘h6 h3 50.♘f5 ♗f6 51.a3! [Güzel, teknik bir hamle.]

[51.♖h2 ♗xe7 52.♘xe7 ♖xe7 53.♖xh3 ♖e2+ 54.♔b1 sonrası beyaz şah ikinci yataydan kesilmiş olurdu ve bu durumda Beyazın işi oldukça güçleşirdi.]

51...b5 52.b4! [Siyahın duble piyonu ortadan kalkıyor ancak b4 piyonu siyah piyonları tek başına durduruyor ve a5 veya c5 sürüşleri bir piyonun daha değişilmesine neden olacak. Bu da elbette savunan

tarafın işine gelen bir unsur.]

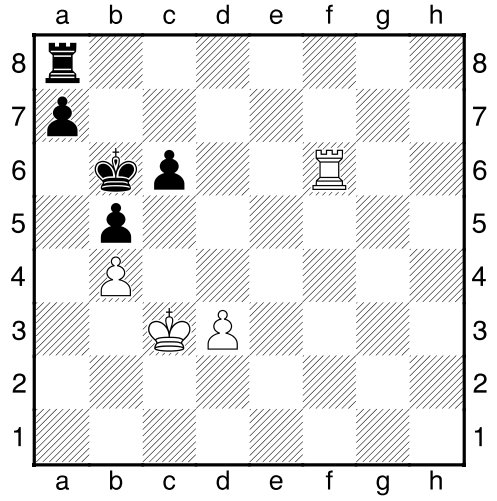
52...cxb4 53.axb4 ♗xe7 54.♘xe7 h2 55.♖xh2 ♖xe7 [

Bu final berabere ancak teorik bir konum değil ve Siyah uzun süre rakibine işkence edebilir. Carlsen'in sevdiği tarzda bir oyunsonu.]

56.♖h6 ♔b6 57.♔c3 ♖d7 58.♖g6 ♔c7 59.♖h6 ♖d6 [Şb6 ve tercihen c5 yahut a5 sürüşü sonrası siyah kazanç şanslarını biraz artıracak. Caruana bunu elinden geldiğince önlemeye çalışıyor.]

60.♖h8! ♖g6 61.♖a8! ♔b7 62.♖h8 ♖g5 63.♖h7+ ♔b6 64.♖h6 ♖g1 65.♔c2 ♖f1 66.♖g6 ♖h1 67.♖f6 ♖h8 68.♔c3 ♖a8 [

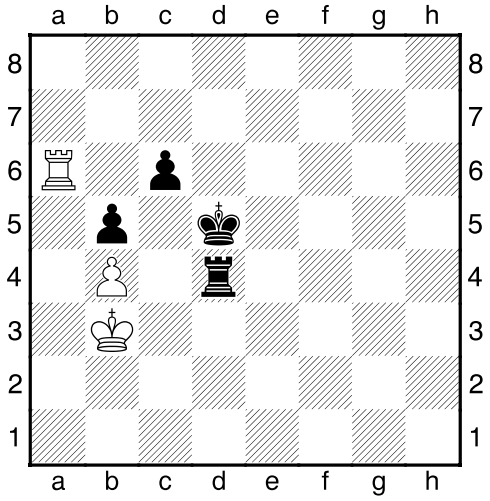
]

69.d4! [Çok doğru bir hamle daha. b4-d4 piyonları ve c2'de beyaz şah ile altıncı yataydaki kale formasyonu en kolay berabere formasyonu gibi.]

69...♖d8 70.♖h6 ♖d7 71.♖g6 ♔c7 72.♖g5 ♖d6 73.♖g8 ♖h6 74.♖a8 ♖h3+ 75.♔c2 ♖a3 76.♔b2 ♖a4 77.♔c3 a6 78.♖h8 ♖a3+ [78...a5 79.bxa5 ♖xa5 80.d5! c5 81.♖h6=]

79.♔b2 ♖g3 80.♔c2 ♖g5 81.♖h6 ♖d5 82.♔c3 ♖d6 83.♖h8 ♖g6 84.♔c2 ♔b7 85.♔c3 ♖g3+ 86.♔c2 ♖g1 87.♖h5 ♖g2+ 88.♔c3 ♖g3+ 89.♔c2 ♖g4 90.♔c3 ♔b6 91.♖h6 [91.d5 hemen berabere yapardı 91...c5 92.♖h6+=]

91...♖g5 92.♖f6 ♖h5 93.♖g6 ♖h3+ 94.♔c2 ♖h5 95.♔c3 ♖d5 96.♖h6 ♔c7 97.♖h7+ ♖d7 98.♖h5 ♖d6 99.♖h8 ♖g6 100.♖f8 ♖g3+ 101.♔c2 ♖a3 102.♖f7+ ♔d6 103.♖a7 ♔d5 104.♔b2 ♖d3 105.♖xa6 ♖xd4 106.♔b3 [

Artık oyun çok basit bir şekilde berabere]

106...♖e4 107.♔c3 ♖c4+ 108.♔b3 ♔d4 109.♖b6 ♔d3 110.♖a6 ♖c2 111.♖b6 ♖c3+ 112.♔b2 ♖c4 113.♔b3 ♔d4 114.♖a6 ♔d5 115.♖a8 [Carlsen nihayet kazancı zorlamaktan vazgeçiyor ve beraberliğe razı oluyor. Kaçan fırsatlarla dolu oldukça dramatik bir parti!]

½-½